

Učebné osnovy školského vzdelávacieho programu – predmet: MATEMATIKA

1. Záhlavie

Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	4 hod. týždenne, spolu 132 vyučovacích hodín (ŠVP)/ 1 hod. týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín (ŠkVP)
Ročník	šiesty
Škola (názov, adresa)	Základná škola M. Kukučina, , 026 01 Dolný Kubín
Názov ŠkVP	Škola úspešného života
Stupeň vzdelania	primárne (nižšie sekundárne)
Dĺžka štúdia	1 rok
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
iné	štátna škola

2. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Učebný predmet matematika je zameraný na rozvoj matematickej kompetencie tak, ako ju formuloval Európsky parlament :
„Matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Vychádzajúc z dobrých numerických znalostí sa dôraz kladie na postup a aktivitu, ako aj na vedomosti. Matematická kompetencia zahŕňa na rôznych stupňoch schopnosť a ochotu používať matematické modely myslenia (logické a priestorové myslenie) a prezentácie (vzorce, modely, diagramy, grafy, tabuľky).“

„Potrebné vedomosti z matematiky zahŕňajú dobré vedomosti o počtoch, mierkach a štruktúrach, základné operácie a základné matematické prezentácie, chápanie matematických termínov a konceptov a povedomie o otázkach, na ktoré matematika ponúka odpovede. Jednotlivec by mal mať zručnosti na uplatňovanie základných matematických princípov a postupov v každodennom kontexte doma a v práci a na chápanie a hodnotenie sledu argumentov. Jednotlivec by mal byť schopný myslieť matematicky, komunikovať v matematickom jazyku a používať vhodné pomôcky. Pozitívny postoj v matematike je založený na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať príčiny a posudzovať ich platnosť.“

3. Ciele vyučovacieho predmetu

Žiaci

- získajú schopnosť používať matematiku v svojom budúcom živote,
- rozvíjajú svoje logické a kritické myslenie,
- argumentujú, komunikujú a spolupracujú v skupine pri riešení problému,
- spoznajú matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok,
- čítajú s porozumením primerané súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy,
- využívajú pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh, vedia matematizovať reálnu situáciu a interpretovať výsledok,
- vyhľadávajú, získavajú a spracúvajú informácie z primerane náročne spracovaných zdrojov vrátane samostatnej práce s učebnicou a ďalšími textami,
- osvoja si základné primerané matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy uvedené vo vzdelávacom štandarde,
- rozvíjajú zručnosti, ktoré súvisia s procesom učenia sa, s aktivitou na vyučovaní a s racionálnym a samostatným učením sa.

4. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Spôsobilosť učiť sa:

- žiaci využívajú matematické znalosti v praxi
- žiaci sú vedení k rozvíjaniu logického a abstraktného myslenia
- rozvoj pamäti pomocou numerických výpočtov
- je schopný využívať svoje stratégie učenia sa, pričom si uvedomuje svoje silné a slabé stránky
- dokáže uplatniť získané znalosti a spôsobilosti v rozličných životných situáciách

Spôsobilosť riešiť problémy:

- rozbor problému, spôsob riešenia, odhad výsledku, voliť správny postup pri riešení, vyhodnocovať správnosť výsledku
- uplatňuje základné logické operácie
- je schopný vidieť veci problémovo, kriticky myslieť pri hľadaní riešenia, obhájiť si svoje rozhodnutie, je si vedomý svojej zodpovednosti za riešenie problémov a užitočnosti poučenia sa z vlastných chýb a chýb iných

Spôsobilosti komunikačné:

- učia sa vyjadrovať svoje názory, porovnávať so závermi spolužiakov, obhajovať a vysvetliť spôsob riešenia
- učia sa presne vyjadrovať
- využívanie matematických znakov a symbolov v praxi
- dokážu využívať všetky dostupné formy sociálnej komunikácie
- uplatňujú komunikáciu smerujúcu k vytváraniu dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádzajú do kontaktu

Spôsobilosti občianske:

- učia sa rešpektovať názory druhých, pravidlá práce v kolektíve
- žiak je si vedomý svojich práv a povinností v škole i mimo nej, rešpektuje práva ostatných ľudí

Spôsobilosti sociálne a interpersonálne:

- dôvera vo vlastné schopnosti
- sebakontrola
- rozvoj vytrvalosti a presnosti
- spolupráca so skupinou, s inými
- rozvoj systematičnosti
- žiak dokáže spolupracovať v skupine a akceptuje pravidlá práce v tíme, chápe a dokáže prebrať svoju zodpovednosť a spoluzodpovednosť za výsledky spoločnej práce
- uvedomuje si svoj skutočný potenciál, osobné kvality a v súlade s tým si projektuje svoj osobný rozvoj a osobné ciele

Spôsobilosti pracovné:

- zručnosť pri meraní a rýsovaní
- učia sa presnosti
- organizovanie vlastnej práce

Spôsobilosť uplatňovať základy matematického myslenia:

- rozvíja a používa matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a schopnosť používať matematické modely logického myslenia a prezentácie (vzorce, modely,..)

Digitálna spôsobilosť:

- rozvíja spôsobilosti založené na základných zručnostiach v oblasti IKT, kalkulačky
- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou
- prostredníctvom didaktických hier, edukačných prostredí využíva IKT aj v iných predmetoch

Spôsobilosti smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti:

- navrhuje nové úlohy, nové riešenia, vyhľadáva riešenia úloh v nových projektoch, schopnosť plánovať a riadiť prácu

5. Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy a postupy	Formy práce
Počtové výkony s prirodzenými číslami, deliteľnosť	diskusia, reproduktívna diskusia, frontálna práca, znázornenie, problémová, výskumná heuristická, demonštračná	samostatná práca, práca vo dvojiciach, práca s kalkulačkou, výkladovo-problémová práca
Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami	výkladová, zážitková, riadený rozhovor, demonštračná, problémová, výkladová beseda	samostatná práca, práca vo dvojiciach, skupinová práca
Desatinné čísla. Počtové výkony s desatinnými číslami	znázornenie, analógie výkladu, problémové vyučovanie, frontálna, experimentovanie, indukčná metóda,	skupinová práca, práca s kalkulačkou, samostatná práca
Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka v desatinných číslach, jednotky obsahu	výkladová, zážitková, riadený rozhovor, demonštračná, problémová, výkladová beseda	samostatná práca, práca vo dvojiciach, skupinová práca, používanie motivačných materiálov
Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov	výkladová, zážitková, riadený rozhovor, demonštračná, problémová, výkladová beseda	samostatná práca, práca vo dvojiciach, skupinová práca
Objem kocky a kvádra	výkladová, zážitková, riadený rozhovor, demonštračná, problémová, výkladová beseda	samostatná práca, práca vo dvojiciach, skupinová práca, používanie motivačných materiálov

Kombinatorika v kontextových úlohách	výkladová, frontálne vyučovanie, skupinové vyučovanie, individuálne, heuristická metóda praktickej činnosti, fixačná	práca s knihou, samostatné učenie pomocou IKT, aktivizujúce formy, práca s kalkulačkou, používanie motivačných materiálov
---	--	---

6. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Počtové výkony s prirodzenými číslami, deliteľnosť	učebnica Matematika pre 6. ročník Zbierka úloh z matematiky pre 5. a 6.ročník	učebnica, kalkulačka, zbierka úloh	pracovné listy, vlastne zhotovené pomôcky, demonštračná číselná os	internet, historické materiály
Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami	učebnica Matematika pre 6. ročník Zbierka úloh z matematiky pre 5. a 6.ročník	učebnica, rysovacie pomôcky	pracovné listy, vlastne zhotovené pomôcky	úlohy z praxe
Desatinné čísla. Počtové výkony s desatinnými číslami	učebnica Matematika pre 6. ročník Zbierka úloh z matematiky pre 5. a 6.ročník	učebnica, kalkulačka, zbierka úloh	pracovné listy, vlastne zhotovené pomôcky, demonštračná číselná os	internet, historické materiály
Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka v desatinných číslach, jednotky obsahu	učebnica Matematika pre 6. ročník Zbierka úloh z matematiky pre 5. a 6.ročník	učebnica, rysovacie pomôcky	žiacke pomôcky na zisťovanie dĺžky	internet, úlohy z praxe

Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov	učebnica Matematika pre 6. ročník Zbierka úloh z matematiky pre 5. a 6.ročník	učebnica, rysovacie pomôcky	pracovné listy	internet, úlohy z praxe
Objem kocky a kvádra	učebnica Matematika pre 6. ročník Zbierka úloh z matematiky pre 5. a 6. ročník	učebnica, kalkulačka, zbierka úloh	pracovné listy	internet, úlohy z praxe
Kombinatorika v kontextových úlohách	učebnica Matematika pre 6. ročník Zbierka úloh z matematiky pre 5. a 6. ročník	učebnica, kalkulačka, zbierka úloh	žiakmi zvolený štatistický materiál	internet, úlohy z praxe

7. Hodnotenie a klasifikácia

Žiaci budú na hodinách matematiky hodnotení bodovo, percentuálne a známku. Hodnotiť sa budú ústne odpovede a písomné prejavy žiakov (školské písomné práce, tematické kontrolné práce, priebežné kontrolné práce, vstupné a výstupné testy).

Učebné osnovy – MATEMATIKA – 6. ročník

Tematický celok	Výkonový štandard	Obsahový štandard	Počet hodín	Prierezové témy
<p>Opakovanie učiva z 5. roč.</p> <p>Počtové výkony s prirodzenými číslami, deliteľnosť</p>	<p>-propedeutika počítania s približnými (zaokrúhlenými) číslami</p> <p>-sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie a ich využitie pri riešení jednoduchých slovných úloh (propedeutika rovníc)</p> <p>-objav deliteľnosti dvoma, piatimi, desiatimi a stomi</p> <p>-práca podľa návodu – kritériá deliteľnosti číslami 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100</p>	<p>- ovládať základné operácie v obore prirodzených čísel,</p> <p>- rozložiť zložené číslo na súčin menších čísel v obore malej a veľkej násobilky,</p> <p>- rozhodnúť o správnom poradí početných operácií pri riešení úloh,</p> <p>- vyriešiť úlohy, v ktorých sa nachádza viac operácií napr. $2 \cdot 6 + 20 : 4$ (aj na kalkulačke)</p> <p>- zistiť podľa dodaného návodu, či je dané číslo deliteľné číslami 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100,</p>	<p>ŠVP 10 hod. /ŠkVP 3 hod.</p> <p>ŠVP 13 hod. /ŠkVP 3 hod.</p>	<p>enviromentálna výchova</p> <p>dopravná výchova</p> <p>finančná gramotnosť</p> <p>výchova k bezpečnému správaniu</p> <p>výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia</p>
<p>Desatinné čísla. Počtové výkony s desatinnými číslami</p>	<p>- desatinné číslo, celá časť desatinného čísla, desatinná časť desatinného čísla, desatinná čiarka, desatiny, stotiny, tisíciny, ..., rád číslice v desatinnom čísle, číselná os, vzdialenosť čísel na číselnej osi</p> <p>- porovnávanie, usporiadanie desatinných čísel, znaky =, >, <</p> <p>- zaokrúhľovanie nadol na...,</p> <p>- zaokrúhľovanie nahor na ...,</p> <p>- zaokrúhľovanie na ...</p> <p>- aritmetický priemer</p> <p>- objav periodickosti pri delení dvoch prirodzených čísel, perióda, periodické čísla</p> <p>- sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie (propedeutika rovníc)</p> <p>- jednotky dĺžky (km, m, dm, cm, mm), hmotnosti (t, kg, dag, g, mg) a ich premena v obore desatinných čísel</p>	<p>- prečítať a zapísať desatinné čísla a určiť rád číslice v zápise desatinného čísla,</p> <p>- uviesť príklady použitia desatinných čísel v bežnom živote a pracovať s nimi v uvedenom kontexte,</p> <p>- správne zobrazíť desatinné číslo na číselnej osi,</p> <p>- zistiť vzájomnú vzdialenosť desatinných čísel na číselnej osi,</p> <p>- porovnať, usporiadať podľa predpisu (zostupne, vzostupne) a zaokrúhliť podľa zadania desatinné číslo na celé číslo, na desatiny, na stotiny, na tisíciny, ..., nahor, nadol aj aritmeticky,</p> <p>- sčítať, odčítať, vynásobiť a vydeliť primerané desatinné čísla spamäti, ostatné písomne alebo pomocou kalkulačky,</p> <p>- vynásobiť a vydeliť kladné desatinné čísla mocninami čísla 10 spamäti,</p> <p>- desatinné číslo vydeliť prirodzeným a správne zapísať zvyšok (aj na kalkulačke),</p> <p>- vypočítať jednoduchý aritmetický priemer desatinných čísel,</p> <p>- vyriešiť slovné úlohy s desatinnými číslami,</p> <p>- využiť vlastnosti desatinných čísel pri premene jednotiek dĺžky a hmotnosti,</p>	<p>ŠVP 49 hod. /ŠkVP 11 hod.</p>	<p>enviromentálna výchova</p> <p>dopravná výchova</p> <p>finančná gramotnosť</p> <p>výchova k bezpečnému správaniu</p> <p>výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - propedeutika zlomkov na rôznorodých kontextoch: <ul style="list-style-type: none"> - celok, - časť celku, - zlomok ako časť celku, - znázornenie zlomkovej časti celku (aj vhodným diagramom) - propedeutika nepriamej úmernosti (riešenie slovných úloh) 			
Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka v desatinných číslach, jednotky obsahu	<ul style="list-style-type: none"> - rovinné útvary, štvorec, obdĺžnik, mnohoúholník, obsah, výmera, plocha, - jednotka štvorcovej siete - jednotky obsahu, premena jednotiek obsahu: hektár, ár, kilometer štvorcový, meter štvorcový, decimeter štvorcový, centimeter štvorcový a milimeter štvorcový (ha, a, km², m², dm², cm², mm²) - slovné vzorce pre výpočet obvodu a obsahu štvorca, obdĺžnika a pravouhlého trojuholníka 	<ul style="list-style-type: none"> - určiť približný obsah rovinného útvaru v štvorcovej sieti, - vypočítať obvod a obsah štvorca a obdĺžnika v obore desatinných čísel, - vypočítať obsah pravouhlého trojuholníka ako polovicu obsahu obdĺžnika, - premeniť základné jednotky obsahu s využívaním vlastností desatinných čísel, - porovnať veľkosti vyjadrené jednotkami a usporiadať ich podľa veľkosti vzostupne a zostupne. - analyzovať útvary zložené zo štvorcov a obdĺžnikov z hľadiska možností výpočtu ich obsahu a obvodu, - vypočítať obvod a obsah obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov, - vyriešiť úlohy z praxe na výpočet obvodov a obsahov útvarov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov. 	<p style="text-align: center;">ŠVP 12 hod. /ŠkVP 3 hod.</p>	<p>dopravná výchova multikultúrna výchova estetická výchova</p>
Objem kocky, kvádra	<ul style="list-style-type: none"> - propedeutika výpočtu objemu kvádra a kocky ako súčin príslušných celočíselných rozmerov prirodzených čísel - propedeutika jednotiek objemu: mm³, cm³, dm³, m³ 	<ul style="list-style-type: none"> - premeniť základné jednotky objemu s využívaním vlastností desatinných čísel, - porovnať veľkosti vyjadrené jednotkami a usporiadať ich podľa veľkosti vzostupne a zostupne. 	<p style="text-align: center;">ŠVP 5 hod. /ŠkVP 1 hod.</p>	<p>tvorba projektu a prezentačných schopností</p>

<p>Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uhol, veľkosť uhla, jednotky stupeň a minúta, uhlomer - ramená uhla, vrchol uhla - os uhla a jej vlastnosti - porovnávanie uhlov - priamy, pravý, ostrý a tupý uhol, uhol väčší ako priamy uhol - vnútorné uhly trojuholníka, objav vzťahu pre súčet vnútorných uhlov trojuholníka - pravouhlý, ostrouhlý a tupouhlý trojuholník - vrcholový uhol, susedný uhol - sčítanie a odčítanie veľkostí uhlov 	<ul style="list-style-type: none"> - odmerať veľkosť narysovaného uhla v stupňoch, - narysovať pomocou uhlomera uhol s danou veľkosťou, - primerane odhadnúť veľkosť uhla, - premeniť stupne na minúty a naopak, - zostrojiť os uhla pomocou uhlomera, - porovnať uhly podľa ich veľkosti numericky, - pomenovať trojuholník podľa veľkosti jeho vnútorných uhlov, - vypočítať veľkosť tretieho vnútorného uhla trojuholníka, ak pozná veľkosť jeho dvoch vnútorných uhlov v stupňoch, - rozlíšiť vrcholové uhly a susedné uhly, - vypočítať veľkosť vrcholového a susedného uhla k danému uhlu, - sčítať a odčítať veľkosti uhlov (v stupňoch), - využiť vlastnosti uhlov pri riešení kontextových úloh. 	<p>ŠVP 17 hod. /ŠkVP 6 hod.</p>	<p>dopravná výchova</p> <p>multikultúrna výchova</p> <p>estetická výchova</p> <p>ochrana a tvorba životného prostredia</p> <p>tvorba projektu a prezentačných schopností</p>
<p>Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov</p>	<ul style="list-style-type: none"> - trojuholník, základné prvky trojuholníka (vrcholy, strany, vnútorné a vonkajšie uhly) - ostrouhlý, pravouhlý a tupouhlý trojuholník - náčrt, konštrukcia - zhodnosť dvoch trojuholníkov, veta sss, sus, usu - konštrukcia trojuholníka podľa vety sss, sus, usu - trojuholníková nerovnosť, $a + b > c$, $a + c > b$, $b + c > a$ - rovnoramenný a rovnostranný trojuholník, ramená, základňa, hlavný vrchol rovnoramenného trojuholníka - objav základných vlastností rovnoramenného a rovnostranného trojuholníka (veľkosť strán, veľkosť uhlov); pravidelný šesťuholník - výška trojuholníka (priamka, úsečka, dĺžka úsečky), päta výšky, priesečník výšok trojuholníka 	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť základné prvky trojuholníka, - vypočítať veľkosť vonkajších uhlov trojuholníka, - vyriešiť úlohy s využitím vlastností vnútorných a vonkajších uhlov trojuholníka, - rozhodnúť o zhodnosti dvoch trojuholníkov v rovine, - zostrojiť trojuholník podľa slovného postupu konštrukcie s využitím vety sss, sus a usu, - opísať slovne postup konštrukcie trojuholníka, - narysovať pravidelný šesťuholník, - vetu o trojuholníkovej nerovnosti, - na základe vety o trojuholníkovej nerovnosti rozhodnúť o možnosti zostrojenia trojuholníka z troch úsečiek, - opísať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník a ich základné vlastnosti (veľkosti strán a uhlov, súmernosť), - presne a čisto narysovať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník, - zostrojiť výšky trojuholníka (v ostrouhlom, tupouhlom a pravouhlom) a ich priesečník. 	<p>ŠVP 16 hod. /ŠkVP 4 hod.</p>	<p>dopravná výchova</p> <p>multikultúrna výchova</p> <p>estetická výchova</p> <p>ochrana a tvorba životného prostredia</p> <p>tvorba projektu a prezentačných schopností</p>

Kombinatorika v kontextových úlohách	<ul style="list-style-type: none"> - usporiadanie prvkov (s opakovaním, bez opakovania) - dáta, údaje, tabuľka, diagram kontextové úlohy s kombinatorickou motiváciou - propedeutika štatistiky, pravdepodobnosti a kombinatoriky (zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov) 	<ul style="list-style-type: none"> - systematicky usporiadať daný malý počet prvkov podľa predpisu, - z daných prvkov vybrať skupinu prvkov s danou vlastnosťou a určiť počet týchto prvkov, - pokračovať v danom systéme usporiadania/vypisovania, - zvoliť stratégiu riešenia kombinatorickej úlohy, - zvoliť optimálny spôsob zápisu riešenia tabuľkou a diagramom. 	<p style="text-align: center;">ŠVP 10 hod. /ŠkVP 2 hod.</p>	<p style="text-align: center;">tvorba projektu a prezentačných schopností</p>
---	--	---	---	---